

Μαθημα 20

25/11/2022

Παρατηρήσεις

1) Αν $n \in \mathbb{N}$ και $z \neq 0$, τότε η ποσότητα $e^{n \log z}$ όπως την ορίσαμε παραπάνω συμφωνεί με το γινόμενο $z \cdot z \cdots z$ (n -παραγοντες) το οποίο συμβολίζουμε με z^n

$$\begin{aligned} \text{Πράγματι } e^{n \log z} &= e^{\overbrace{\log z + \log z + \cdots + \log z}^{n \text{-φορές}}} = \\ &= \underbrace{e^{\log z} e^{\log z} \cdots e^{\log z}}_{n \text{-φορές}} = \underbrace{z \cdot z \cdots z}_{n \text{-φορές}} = z^n \end{aligned}$$

Ευκολά βλέπουμε κανείς ότι $z^{-\lambda} = \frac{1}{z^\lambda}$

$$\left(z^{-\lambda} = e^{-\lambda \log z} = \frac{1}{e^{\lambda \log z}} = \frac{1}{z^\lambda} \right)$$

Ιδιαίτερος αν n θετικός ακέραιος, τότε

$$z^{-n} = \frac{1}{z^n} = \frac{1}{\underbrace{z \cdot z \cdots z}_{n \text{-φορές}}} = \underbrace{\frac{1}{z} \cdot \frac{1}{z} \cdots \frac{1}{z}}_{n \text{-φορές}}$$

άρα η ποσότητα z^λ , για $\lambda = -n$ συμφωνεί με την ποσότητα $\frac{1}{z} \cdot \frac{1}{z} \cdots \frac{1}{z}$

Επίσης παρατηρούμε ότι αν $z \neq 0$ και $z = |z| \cdot e^{i\theta}$, $\theta \in (-\pi, \pi]$ ($\theta = \arg(z)$) και $n \in \mathbb{N}$ τότε η ποσότητα $z^{\frac{1}{n}}$ σύμφωνα με τον ορισμό που δώσαμε, ταυτίζεται με την ποσότητα $\sqrt[n]{|z|} e^{i\frac{\theta}{n}}$ και συμβολίζεται με $\sqrt[n]{z}$

$$\begin{aligned} z^{\frac{1}{n}} &= e^{\frac{1}{n} \log z} = e^{\frac{1}{n} (\log |z| + i \theta)} = e^{\frac{1}{n} \log |z|} e^{i \frac{\theta}{n}} = \\ &= e^{\log |z| \frac{1}{n}} e^{i \frac{\theta}{n}} = |z|^{\frac{1}{n}} e^{i \frac{\theta}{n}} = \sqrt[n]{|z|} e^{i \frac{\theta}{n}} \equiv \sqrt[n]{z} \end{aligned}$$

2) Αν $a \in \mathbb{C}, a \neq 0$ τότε η συνάρτηση
 $z \mapsto a^z = e^{z \log a}$ είναι ολόμορφη στο $\mathbb{C}$ και

$$\begin{aligned} (a^z)' &= (e^{z \log a})' = e^{z \log a} \cdot (z \log a)' = e^{z \log a} \cdot \log a = \\ &= a^z \log a \end{aligned}$$

3) Έστω $\lambda, k \in \mathbb{C}$ και $z \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$. Τότε $z^{\lambda+k} = z^\lambda \cdot z^k$

Πράγματι $z^{\lambda+k} = e^{(\lambda+k) \log z} = e^{\lambda \log z + k \log z} =$
 $= e^{\lambda \log z} e^{k \log z} = z^\lambda \cdot z^k$

4) Σημειώνουμε ότι γενικά έχουμε I) $\log e^z \neq z$,

II) $(z^\lambda)^k \neq z^{\lambda k}$ και III) $(zw)^\lambda \neq z^\lambda \cdot w^\lambda$

Ισοτιμία έχουμε στην πρώτη περίπτωση αν και μόνο αν $\text{Im} z \in (-\pi, \pi]$, στην δεύτερη αν και μόνο αν $\text{Im}(\lambda \log z) \in (-\pi, \pi]$ και στην τρίτη περίπτωση αν και μόνο αν $-\pi < \arg(z) + \arg(w) \leq \pi$

Απόδειξη I) ($\Rightarrow$) Αν $\log e^z = z$ τότε $z = \log |e^z| + i \underbrace{\arg(e^z)}_{\in (-\pi, \pi]}$

Άρα $\text{Im} z \in (-\pi, \pi]$

($\Leftarrow$) Αν $\text{Im} z \in (-\pi, \pi]$ τότε $\log e^z = \log(e^{x+iy}) =$
 $= \log(e^x \cdot e^{iy}) = \log |e^x \cdot e^{iy}| + i \arg(e^x \cdot e^{iy}) \stackrel{\substack{|e^{iy}|=1 \\ e^x > 0}}{}}{=} z$

$$= \log e^x + i \arg(e^{iy}) \quad \underline{y \in (-n\pi, n\pi]} \quad x + iy = z$$

Απόδειξη III) ($\Rightarrow$) $\log(zw) = \log|zw| + i \arg(zw) =$
 $= \log|z| + \log|w| + i \arg(zw) \quad (1)$

Τα $\arg(zw)$ και $\arg(z) + \arg(w)$ είναι ορισμένα
 για zw και επειδή ανήκουν και τα δύο στο $(-\pi, \pi]$
 έχουμε ότι $\arg(zw) = \arg(z) + \arg(w) \quad (2)$

Αρα $\log(zw) \stackrel{(1)(2)}{=} \log|z| + \log|w| + i(\arg(z) + \arg(w)) =$
 $= \log|z| + i \arg(z) + \log|w| + i \arg(w) = \log z + \log w$

$$(zw)^\lambda = e^{\lambda \log(zw)} = e^{\lambda(\log z + \log w)} = e^{\lambda \log z} \cdot e^{\lambda \log w} =$$

$$= z^\lambda \cdot w^\lambda$$

($\Leftarrow$) Αν $(zw)^\lambda = z^\lambda w^\lambda$ έχουμε $e^{\lambda \log(zw)} = e^{\lambda \log z} \cdot e^{\lambda \log w}$
 $\Rightarrow e^{\lambda \log(zw)} = e^{\lambda(\log z + \log w)} \Rightarrow$

$$\exists k \in \mathbb{Z} : \lambda \log(zw) = \lambda(\log z + \log w) + 2k\pi i \Rightarrow$$

$$\log(zw) - (\log z + \log w) = \frac{2k\pi i}{\lambda} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \log|zw| + i \arg(zw) - (\log|z| + i \arg(z) + \log|w| + i \arg(w)) = \frac{2k\pi i}{\lambda}$$

$$\Rightarrow i(\arg(zw) - \arg(z) - \arg(w)) = \frac{2k\pi i}{\lambda}$$

Επειδή $\arg(zw) - \arg(z) - \arg(w) \in (-3\pi, 3\pi]$

έχω $\frac{2k\pi}{\lambda} \in (-3\pi, 3\pi] \Rightarrow \lambda \in \mathbb{R}$ και $\frac{k}{\lambda} \in \left(-\frac{3}{2}, \frac{3}{2}\right] \Rightarrow$

$$\Rightarrow -\frac{3}{2} < \frac{k}{\lambda} \leq \frac{3}{2} \Rightarrow -\frac{3}{2k} < \frac{1}{\lambda} \leq \frac{3}{2k} \Rightarrow \left|\frac{1}{\lambda}\right| \leq \frac{3}{2k}$$

Θα το κάνω κολλησί
 να το συνδέω

Παρατήρηση

$$(\lambda \in \mathbb{C} \setminus \{0\})$$

Η συνάρτηση $g(z) = z^\lambda$ είναι ολόμορφη στον
τόπο $\mathbb{C}_\pi$ και παράγωγο $g'(z) = \lambda z^{\lambda-1}$

Απόδειξη

$$\begin{aligned} \text{Για } z \in \mathbb{C}_\pi \text{ έχω } g'(z) &= (e^{\lambda \log z})' = e^{\lambda \log z} (\lambda \log z)' = \\ &= e^{\lambda \log z} \cdot \frac{\lambda}{z} = \lambda \frac{e^{\lambda \log z}}{e^{\log z}} = \lambda \cdot e^{(\lambda-1) \log z} = \lambda z^{\lambda-1} \end{aligned}$$

Βέβαια αν $\lambda \in \mathbb{N}$ τότε η g είναι ολόμορφη στο $\mathbb{C}$
και αν λ αρνητικός κέραιος τότε είναι ολόμορφη
στο $\mathbb{C} \setminus \{0\}$. Αν $\lambda \in \mathbb{C} \setminus \mathbb{Z}$ τότε κάθε σημείο
του αρνητικά πραγματικού ημιεπίπεδου είναι
σημείο ασυνέχειας της g .

Από τα παραπάνω έπεται ότι η

$f(z) = (1+z)^\lambda$ ($\lambda \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$) είναι ολόμορφη
στον τόπο $-1 + \mathbb{C}_\pi = \{z-1 : z \in \mathbb{C}_\pi\} =$

$$= \mathbb{C} \setminus \{t \in \mathbb{R} : t \leq -1\} \text{ και βέβαια}$$

$$f'(z) = \lambda(1+z)^{\lambda-1}, \quad z \in \mathbb{C} \setminus \{t \in \mathbb{R} : t \leq -1\}$$

ΘΕΩΡΗΜΑ (Τύπος Newton - Abel)

Για $\lambda \in \mathbb{C}$ και $|z| < 1$ ισχύει ότι

$$(1+z)^\lambda = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{\lambda}{n} z^n = 1 + \lambda z + \frac{\lambda(\lambda-1)}{2!} z^2 + \frac{\lambda(\lambda-1)(\lambda-2)}{3!} z^3 + \dots$$

$$\text{όπου } \binom{\lambda}{n} = \frac{\lambda(\lambda-1) \cdots (\lambda-n+1)}{n!} \text{ για } n \in \mathbb{N} \text{ και } \binom{\lambda}{0} = 1$$

Παρατήρηση

1) Αν $\lambda \in \mathbb{R}$ τότε βέβαια ο τύπος Newton-Abel

$(1+z)^\lambda = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{\lambda}{n} z^n$, $|z| < 1$, $z \in \mathbb{C}$ είναι επέκταση του γνωστού τύπου από τον Απειροστικό (του Newton)

$$(1+x)^\lambda = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{\lambda}{n} x^n, |x| < 1, x \in \mathbb{R}$$

Απόδειξη Θεωρήματος

Θα χρησιμοποιήσουμε το εξής αποτέλεσμα

Αν $\mathcal{O} \subseteq \mathbb{C}$ ανοικτό και $f: \mathcal{O} \rightarrow \mathbb{C}$ οδόμορφη τότε η f είναι αναλυτική στο $\mathcal{O}$.

Ανάλυτη $\forall a \in \mathcal{O}$ και $\forall r > 0$ $\Delta(a, r) \subseteq \mathcal{O}$

υπάρχει δυναμοσειρά κέντρου a και ακτίνας

συχώλισης $R \geq r$ ώστε $f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n (z-a)^n$, $|z-a| < r$

όπου $a_n = \frac{f^{(n)}(a)}{n!}$, $n \geq 0$

Πράγματι η $f: f(z) = (1+z)^\lambda$ είναι οδόμορφη στον χώρο $\mathcal{O} = \mathbb{C} \setminus \{t \in \mathbb{R}, t \leq -1\}$ και βέβαια

$\Delta(0, 1) \subseteq \mathcal{O}$. Άρα υπάρχει δυναμοσειρά με κέντρο 0 ώστε $f(z) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n z^n$, $|z| < 1$

Παρατηρούμε ότι $f'(z) = \lambda(1+z)^{\lambda-1}$, $f''(z) = \lambda(\lambda-1)z^{\lambda-2}$ και επαγωγικά έχουμε $f^{(n)}(z) = \lambda(\lambda-1)(\lambda-2) \cdots (\lambda-n+1)(1+z)^{\lambda-n}$ για $z \in \mathcal{O}$, $n \geq 0$

$$\text{Έτσι } f^{(n)}(0) = \lambda(\lambda-1) \cdots (\lambda-n+1), \quad n \geq 0$$

$$\text{και άρα } a_n = \frac{f^{(n)}(0)}{n!} = \frac{\lambda(\lambda-1) \cdots (\lambda-n+1)}{n!} = \binom{\lambda}{n}, \quad n \geq 0$$

$$\Rightarrow f(z) = (1+z)^\lambda = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{\lambda}{n} z^n, \quad z \in \Delta(0,1)$$

Παράδειγμα

Υπολογίστε το άθροισμα $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2^n} \binom{i}{n} (i-1)^n$

$$\text{Παρατηρούμε ότι } \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{2^n} \binom{i}{n} (i-1)^n = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{i}{n} \left(\frac{i-1}{2}\right)^n \text{ και}$$

$$\text{ότι αν } w = \frac{i-1}{2} \text{ τότε } |w| = \frac{\sqrt{2}}{2} < 1$$

Επομένως το ζητούμενο άθροισμα είναι

$$\sum_{n=0}^{\infty} \binom{i}{n} w^n = (1+w)^i = \left(1 + \frac{i-1}{2}\right)^i = \left(\frac{1+i}{2}\right)^i = e^{i \log\left(\frac{1+i}{2}\right)}$$

$$\text{Υπολογίζεται } \log\left(\frac{1+i}{2}\right) = \log\left|\frac{1+i}{2}\right| + i \arg\left(\frac{1+i}{2}\right) =$$

$$= \log \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\pi}{4} \text{ και άρα}$$

$$(1+w)^i = e^{i(\log \frac{\sqrt{2}}{2} + i \frac{\pi}{4})} = e^{-\frac{\pi}{4}} \cdot e^{i \log \frac{\sqrt{2}}{2}} =$$

$$= e^{-\frac{\pi}{4}} \left(\cos\left(\log \frac{\sqrt{2}}{2}\right) + i \sin\left(\log \frac{\sqrt{2}}{2}\right) \right)$$

Άσκηση 10

Έστω $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ ολόμορφη της μορφής

$$f(z) = u(x) + i v(y), \quad z = x + iy \in \mathbb{C}$$

Αποδείξτε ότι η f είναι μιγαδικό πολλαπλό
ημίτου βαθμού.

Λύση

Επειδή f ολόμορφη (στο $\mathbb{C}$) ικανοποιεί
τις εξισώσεις C-R.

$$\text{Άρα } \frac{\partial u}{\partial x} = \frac{\partial v}{\partial y}, \quad \frac{\partial u}{\partial y} = -\frac{\partial v}{\partial x}$$

$$\Rightarrow \forall z = (x, y) \in \mathbb{C} \text{ είναι } u'(x) = \frac{\partial u}{\partial x}(x, y) =$$

$$= \frac{\partial v}{\partial y}(x, y) = v'(y)$$

$$\Rightarrow \exists c \in \mathbb{R}: u'(x) = c = v'(y) \quad \forall x, y \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow \forall x \in \mathbb{R}: u(x) = cx + d_1, \quad d_1 \in \mathbb{R} \text{ και } \forall y \in \mathbb{R}: v(y) = cy + d_2, \quad d_2 \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow \forall z = (x, y) \in \mathbb{C} \text{ είναι}$$

$$f(z) = u(x) + i v(y) = cx + d_1 + i(cy + d_2) =$$

$$= c(x + iy) + \underbrace{(d_1 + id_2)}_{d \in \mathbb{C}} = cz + d = \text{πρωτοβάθμιο} \\ \text{πολλαπλό του } z$$